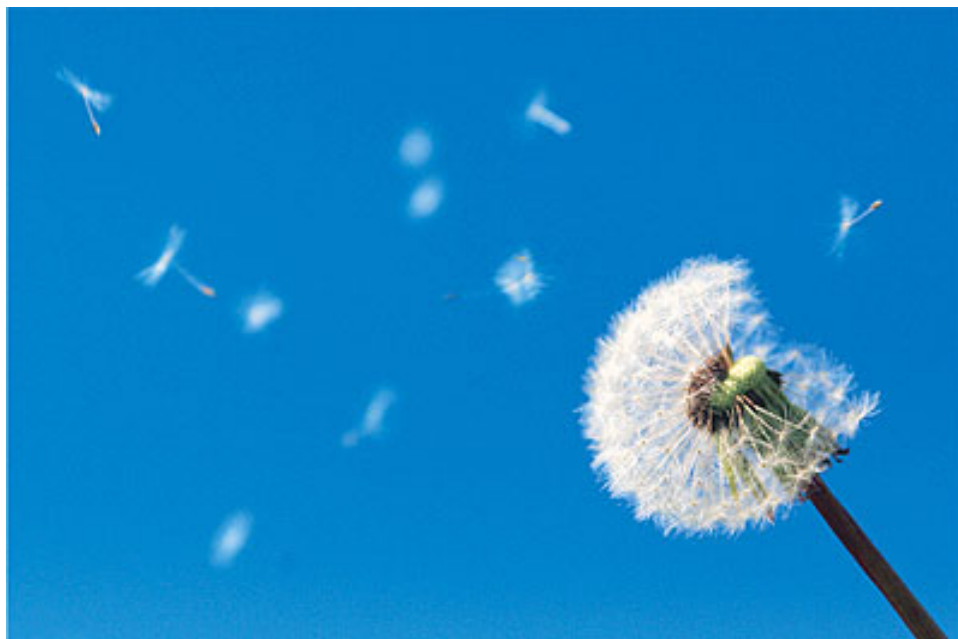




Bakos Ferenc mátészalkai parasztorvos verse

Világéletemben segíteni volt vágyam,
Beteget nem látni sem ülve, sem ágyban,
Nem jó a szegénység s mégis annyi kába,
Kevés garasát is vivé patikába.

Bojtorján, útifű, cirok, csalán, forgó.
Olyikra ha nem is, más betegségre jó.
Mennyi nyavalyája akad az embernek,
Gyógyszert az orvosok arra ritkán lelnek.
Elviszik párnádat, földed, marhád, házad,
S ha szemére veted, bizony még ő lázad.
Azt mondja: nem isten, mit sem tud már tenni,
Ezt persze csak akkor, ha nincsen már mit venni.
Bármily koldus legyél, kiszívja a véred,
Nyögsz még egy darabig, hullaház a véged.
Bocskoros gulyások, juhászok, vén nénik,
Ezer baj gyógyszerét tarisznyával mérik.

1. Epéd hogyha beteg, egyél bőven retket,

Sót ám ne tégy rája, attól kínok lesznek.
Szálkán kórház is van, kérj ott epekövet,
Reszelj retket és azt e reszelékbe lőkjed.
Meglátod, azt reggel, sohasem találod,
Föloldó hatását szájtátva csodálod.

2. Ugyan e baj ellen ott van a bojtorján,
Theaként iszogasd, pisiled momentán.

3. Vészes vérszegénység, idegbaj forrása,
Tízezer közül sincs kettő gyógyulása.
Rendelnek sok arzént, ferrumot és másat,
Csak csalángyökér az, amit ki nem ásnak.
Theaként használják, piros borbán főzve,
Négy ujjod közt mit fogsz egy literre töve.
Ha ágyban feküdtél, bizton felkelsz tőle,
Öt-hat hétig használd, megmondom előre.

4. Ó, hányan szenvednek savtúltengésben,
Küszködnek, vinnyognak, mint kutya a présben.
Gumicsövet nyelnek, kapnak pezsgőt bőven,
A krumpli gyógyítja, sülve a sütőben.
Használd szivacs gyanánt, beled tiszta tőle,
"Krumplipüre" nem jó, vízben van az főzve.
Amit magyarázok, jól eszedbe vegyed,
Mert a savtól sebes a gyomrod és a beled.
Gyomrodát felmarja, fekély lesz a neve,
Nem emészthet attól senkinek a bele.
Beleknek bolyhait vakolattal vonja,
Ehetsz bár táplálót, ki lesz veled tolva.
Annyira elgyengülsz, lesüllyed a gyomrod,
Napról napra gyengülsz, koporsó a gondod.

5. Ha sebek martak fel, fekélyes lett gyomrod,
Sültkrumplin olajjal lehet csak gyógyulnod.
Hentes kézre kerülsz, ha elhanyagolod,
Öt-hat sült krumpliból, ha a bélt kinyomod.
Ennyit fogyasztván, a többbit olajozd.
Sebed a sült krumpli mentesíti savtól,
Szigetelő fedőt kap az az olajtól.
Bajod így ápolva, meggyógyul majd sebed,
Ez sivár életben még örömed lehet.

6. Biz az élet sokszor úgy jár, mint a kártya,
Megesik, hogy meghúúl olykor a mellhártya.
Kaphatod szárazon, esetleg vizesen,

Szaladsz az orvoshoz, csapolni vitessen.
Cirokseprő magját kifőzni teának,
Egészséget szerezhetsz hamar az magának.
Tetős evőkanál kerül egy literre,
Kaphatsz cirokmagot pénzért vagy hitelre.
Ne öntsd ki az ágát, csináld nyakra-főre,
Egy főzéssel a mag nincsen még kifőzve.
Vért is kapsz biz ettől, meg is hízol tőle,
Öt-hat hét alatt már piros arcod bőre.
Idd reggel mint teát, egész nap mint vizet,
Ha ezt mind betartod, élted soká viszed.

7. Betyár ez az élet, sokszor idegre megy,
Ó, mennyi embernek épp a gyomrára megy.
Egyszerű tünete : rebeg gyomra szája,
Hinnéd, hogy egy lepke húzódott alája.
Mindenre dühödt vagy, szemed mint a vadnak,
Szikráznak, ha nézel, gubóid dagadnak.
Félni lehet tőled, bármi szelíd voltál,
Azt is marod mostmár, kinek udvaroltál.
Pokol ez az élet, családodé sem más,
Testvér, az élet cseppet sem pompás.
Szaladsz tudósokhoz, vizsgálgatnak egyre,
Próbareggeliznek, kérdezik tőről hegyre.
Egy sem leli bajod, dúlnak a tünetek,
Fizethetsz százasból akár egy tünetet.
Bajod egyre mélyül, Kalló felé sietsz,
Már előbb megírtam, gyomoridegbaj ez.
Főzess csak puliszkát, szárazon, tengeriből,
Vondd ki gyakran magad szokott környezetedből.
Környezetváltozás csillapítja dühöd,
A puliszka gyógyít, ha este-reggel gyűröd.
Sok az arzén benne, szaporítja véred,
Hízni fogsz hetenként, jó ha magad méred.

8. Életed ha megnyúlt tisztos öreg korban,
Bár fiatalon is bekerülsz a sorba.
Gyakran szédül fejed, bizonytalan lépted,
Panaszolja ajkad : "oly gyakran szédülök,
Ingadozó léptem, jó, ha székre ülök."
Sűrű lett a véred, gyöngye a folyása,
Egyensúly idegnek nincsen locsolása.
Kenetlen székérnek nyikorog kerekje,
Száraz az agyad is, így jutsz szédületre,
Öreg ereidben vérvacsorák lesznek,
Itt az orvossága, attól széjjel esnek.

Egyél körtét, aszaltat vagy nyersét,
Biztos egyensúlyod hamar visszanyerted,
Hegyek szelíd alján termett elég "dicske"
Aszalva megkapod, forrázd kicsi vízben.
Vagy vagdald apróra, ha nem lenne fogad,
Ne búsulj öregem, csak szómat megfogadd.
Nem számít, hogy ősz vagy, csak fekszel az ágyon
Vidám ifjon mégy még ezen a nyáron.
Szerencsés lennél ám, ha téli körtéd lenne,
Mert így betegséged a pokolba menne.
Bár mindent ő szedne nem néznek az égre,
Receptet ír a doktor, tégelyből vagy hármát,
Találgatva szépen, hátha ez használhat.
Ha ez nem használna, van még recept bőven,
Ha meghalt, van paraszt, szed az a jövőben.

9. Nincs szív a mellkasban, más van a böndőben,
Levél végeztével ötlött az eszembe,
Hány szegény embernek fájdalmas élete,
Sosem volt zarándok, nem vágyott Rómába,
Eltorzul a képe, szenved reumában.
Küldik az orvosok Pöstyén, Szoboszlóra,
Bár tarisznyájában nincsen aranyóra.
Aki okos fickó, agyalágya benő,
Tudja, hogy gyógyszer bármifajta fenyő...
Kínok ellen adok jó tanácsot,
Faragj a fenyőből sok apró forgácsot.
Most járt erre Jézus fenyőfa ünnepén,
Találsz fenyőt bőven udvarok szemetjén.
Főzd azt levelestől, szikánccsal keverve,
Fürödj a levében, bajod le van verve.
Főzetét ki ne öntsd, adj hozzá forgácsot,
Új főzetet bővítsd, eljáród a Dájcsoth.
Ám tíz percen túl már vízzel mosd arcod,
Oly erős, e főzet szüli ájulásod.
Ha fán mankón jártál, eldobod azt tőle,
Ne félj, nincs reumád, szabadultál tőle,

10. Új szer jut eszembe, gyulladás a neve.
Nyelés kínos tőle, mandulád van tele,
Fulladás környékez, hangod csak suttogás,
Forró bugát forrázz, csitul a gyulladás.
Nyomd ki azt egy fedőn, szabj szennyes kendőre,
Forrón váltogatva torkodra jön tőle.
Ha kezdetén teszed, egy nap szabadultál,
Ha dagadtan teszed, ne félj, meg nem fojt ám.

Egy kettő kifakad, áldod istenedet,
Hogy hyperol helyett bugát juttat neked.
Kitűnő hatású idült állapotban,
Forró céklalével mint állód gurgulgatva.

11. Szörnyű betegség még s örök az Isiász.
Ellene, testvér, tudod mit csinálsz ?
Savanyú káposztát melegíts magadra,
Huszonnégy órán át feküdj jól dunsztolva.
Elhagyod az ágyat, nem szenvedsz a sírig,
Áldod Istent, s kapod ami éppen illik.